

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Навчально-науковий інститут мистецтв**

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва  
та дизайну

**СИЛАБУС**

**ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**ЦИФРОВЕ МИСТЕЦТВО В ОБРАЗОТВОРЧІЙ  
ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)  
Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»  
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)  
Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)  
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 4  
від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

## 1. Загальна інформація

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Назва освітнього компонента	Цифрове мистецтво в образотворчій діяльності
Викладач (-і)	Городецький Віталій Іванович
Контактний телефон викладача	+38 (097-915-10-64)
Е-mail викладача	<a href="mailto:vitaliy.gorodetskiy@pnu.edu.ua">vitaliy.gorodetskiy@pnu.edu.ua</a>
Формат освітнього компонента	Очний/заочний
Обсяг освітнього компонента	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	<a href="https://dlearn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/d9bee480748406941aef">https://dlearn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/d9bee480748406941aef</a>
Консультації	Четвер, 14.00-15.00

## 2. Анотація до освітнього компонента

АНОТАЦІЯ ДО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
<p>Цифрове мистецтво використовує цифрові технології як невід'ємну частину створення творів мистецтва. На сьогодні цифрове мистецтво називається «новим медіа-мистецтвом». Цифрові технології перетворюють спосіб створення мистецтва скульптури, малювання та живопису і можуть приймати форми цифрової інсталяції, віртуальної реальності і може бути єдиним об'єктом або частиною масового виробництва на цифрових носіях. Цифрове мистецтво може бути створене комп'ютером, комп'ютерним маніпулюванням, сканованим або намальованим на комп'ютері і відтворюватися в реальних матеріалах. Цифрові картини створюються за допомогою програмного забезпечення і можуть бути переглянуті в цифровому вигляді або надруковані на папері або полотні.</p> <p>Цифрове мистецтво, яке є поєднанням мистецтва і технологій, охоплює всі галузі образотворчого мистецтва, в яких художник використовує технологічні пристрої для створення своїх робіт. Художник розкриває свою фантазію та творчість, використовуючи комп'ютерні програми замість матеріалів, які використовує у традиційних методах.</p>

Основна відмінність традиційного мистецтва від цифрового мистецтва полягає в тому, що простір, в якому воно розроблено, відрізняється. Наприклад, у традиційному мистецтві художник використовує полотно, створюючи свою роботу. У цифровому мистецтві для оформлення твору використовуються такі цифрові інструменти, як комп'ютер або фотоапарат.

**Предметом** вивчення освітнього компонента «Цифрове мистецтво в образотворчій діяльності» є вивчення та використання на практиці цифрових технологій у створенні візуальних творів мистецтва. Студенти отримають можливість ознайомитися із створенням анімаційних фільмів покадрової зйомки в стилі «Stop Motion», застосуванням в анімації фону «Chroma Key», технічними аспектами графічних програм, від ескізів (сценаріїв) до створення власних проєктів.

**Зміст освітнього компонента :**

1. Ознайомлення із світом цифрового мистецтва – розгляд історії розвитку цифрового мистецтва, вивчення ключових течій та технологій.
2. Вивчення цифрових інструментів – освоєння графічних програм та інструментів для цифрового малювання, обробки зображень, анімації та віртуальної реальності.
3. Технічні навички – навчання технічним аспектам цифрового мистецтва, включаючи роботу з растровими і векторними редакторами, відеоредакторами тощо.
4. Творчість та індивідуальний підхід – розвиток творчого мислення та індивідуального мистецького стилю у цифровому середовищі.
5. Проєктна діяльність – виконання індивідуальних та групових проєктів, де студенти застосовують здобуті знання на практиці.
6. Дослідження нових напрямків – вивчення та експериментування зі сучасними тенденціями цифрового мистецтва, включаючи використання віртуальної реальності та інтерактивних технологій.
7. Оцінювання – включає теоретичні знання та практичні навички.

## 4. Програмні компетентності та результати навчання

### МЕТА ТА ЦІЛІ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Мета** освітнього компонента «Цифрове мистецтво в образотворчій діяльності» полягає в наданні студентам системних знань та практичних навичок для ефективного використання цифрових технологій у сфері створення візуальних творів мистецтва. Ця дисципліна спрямована на розвиток творчого мислення студентів у контексті сучасного цифрового середовища.

**Основні цілі** цього освітнього компонента включають: ознайомлення з історією та розвитком цифрового мистецтва; вивчення етапів розвитку цифрового мистецтва та його вплив на сучасну образотворчу культуру; вивчення цифрових інструментів та програм; набуття навичок роботи з основними відеоредакторами та іншими цифровими інструментами для образотворчої творчості.

#### **Завдання:**

- ✓ навчити студентів орієнтуватися в ідейних та художніх особливостях сучасного цифрового мистецтва;
- ✓ визначити різноманіття та специфіку сучасного цифрового мистецтва;
- ✓ виявити особливості та місце українського сучасного цифрового мистецтва в світовому культурному просторі;
- ✓ виконати творчі роботи в напрямках сучасного цифрового мистецтва.

#### **Результати навчання освітнього компонента :**

##### **знати:**

- ✓ історію розвитку цифрового мистецтва у світі та в Україні, стан і тенденції розвитку цифрового мистецтва на сьогоднішній день;
- ✓ можливості використання відеоредакторів на етапах створення художніх творів;
- ✓ різноманітні графічні прийоми, які застосовують при створенні візуальних сюжетів.

##### **вміти :**

- ✓ застосовувати методiku створення художніх творів на основі сучасних підходів до оцінки ефективності використання візуальних цифрових технологій;
- ✓ використовувати основи побудови графічного зображення за допомогою ПК;
- ✓ володіти комп'ютерними програмами та різноманітною технікою, яка застосовується при створенні анімації;
- ✓ самостійно розробляти і впроваджувати візуальні проєкти для просування їх на медіа ринок.

## ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

### **Інтегральна компетентність.**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК 3. Здатність до впевненого та, водночас, критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

### **Фахові компетентності (ФК)**

ФК 4. Здатність володіти операційною системою Windows, як засобом управління інформацією, а також видами комп'ютерної графіки, растровими графічними та векторними редакторами.

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

### **Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН)**

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 10. Уміння застосувати у професійній діяльності фундаментальні знання з комп'ютерних технологій.

ПРН 11. Уміння використовувати педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти уроки та навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

## 5. Організація навчання

<b>ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА</b>	
<b>Вид заняття</b>	<b>Загальна кількість годин</b>
Лекція	4
Практичні заняття	26
Самостійна робота	60
<b>Всього</b>	<b>90</b>

<b>ОЗНАКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА</b>			
<b>Семестр</b>	<b>Спеціальність</b>	<b>Курс (рік навчання)</b>	<b>Нормативний / вибірковий</b>
III	014 «Середня освіта»	II	Вибірковий

## ТЕМАТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Історичні аспекти розвитку анімації в Україні та за її межами.	2		2
Тема 2. Створення покадрової анімації. Циклічний рух персонажа. Види, тренди, технології покадрової анімації. Аналіз та порівняння.	2		2
Тема 3. Поняття сінемаграфіка, сінемаграф, сінемаграфія. Аналіз, порівняння.	2		2
Тема 4. Розробка сценарію анімаційного ролика у вигляді сценарних схем, покадрових сюжетних ескізів за обраною темою в стилі GIF анімації. Практичні вправи.		2	2
Тема 5. Предметна покадрова анімація. Розробка сценарію анімаційного ролика у вигляді сценарних схем, покадрових сюжетних ескізів за обраною темою. Практичні вправи.		2	2

Тема 6. Покадрова анімація. Встановлення та налаштування програми «Stop Motion» на смартфон. Фотографування. Практичні вправи.		2	2
Тема 7. Підготовка матеріалів для анімації. Створення робочого середовища. Практичні вправи.		2	2
Тема 8. Покадрова анімація. Створення предметного «Stop Motion». Фотозйомка. Практичні вправи.		2	2
Тема 9. Покадрова анімація. Монтаж відзнятого «Stop Motion». Практичні вправи.		2	2
Тема 10. Покадрова анімація. Рендеринг змонтованого «Stop Motion». Практичні вправи.		2	2
Тема 11. Створення мультфільму методом покадрової анімації. Написання сценарію. Створення сценарію анімаційної розповіді у вигляді нотаток, ескізних покадрових замальовок, схем. Обговорення та аналіз написаного сценарію. Практичні вправи.		2	2
Тема 12. Підготовка матеріалів для створення мультиплікаційного фільму. Створення фону, навколишнього середовища. Складання текстових (пояснювальних) блоків до мультфільму. Опрацювання порядку появи елементів у		2	2

знімальному полі. Практичні вправи.			
Тема 13. Проведення покадрової зйомки мультфільму згідно написаного сценарію. Пошук та створення спецефектів із застосуванням фону «Chroma Key». Практичні вправи.		2	2
Тема 14. Фінальний монтаж мультиплікаційного фільму на основі створених матеріалів, відео файлів, спецефектів, текстових блоків тощо. Рендеринг.		2	2
Тема 15. Перспективи використання техніки «Stop motion» для журналістських, рекламних матеріалів. Оцінка, порівняльний аналіз. Практичні вправи.		2	2
<b>Всього</b>	<b>6</b>	<b>24</b>	<b>30</b>

## 6. Система оцінювання освітнього компонента

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	
Загальна система оцінювання освітнього компонента	Практичні заняття – 50 балів Тестові завдання на інтерактивному сервісі Plickers – 20 балів Контрольна робота – 10 балів Самостійна робота /індивідуальне/творче завдання – 10 балів Вид контролю – ( <b>залік</b> – 10 балів) Максимальна кількість балів – 100
Вимоги до письмових робіт	Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота – 10 балів Контрольна робота – 10 балів
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – <b>залік</b> ; Форма здачі – комбінована (усна, письмова, тестування на інтерактивному сервісі Plickers).

## ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ГРАФІКА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції																
Практичні з-тя					10	10				10		10		10		50
Тестування на сервісі Plickers						5			5		5		5			20
Самостійна р-та														10		10
Контрольна р-та															10	10
<b>Залік</b> /Екзамен															10	10
<b>Всього за тиждень</b>					10	15			5	10	5	10	5	20	20	100

## НАКОПИЧУВАННЯ БАЛІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Практичне заняття	50
Тестові завдання на інтерактивному сервісі Plickers	20
Самостійна робота	10
Контрольна робота	10
<b>Залік</b> /Екзамен	10
<b>МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ</b>	<b>100</b>

## 7. Політика освітнього компонента

<b>ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ</b>			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
80 – 89	<b>B</b>	добре	
70 – 79	<b>C</b>		
60 – 69	<b>D</b>	задовільно	
50 – 59	<b>E</b>		
26 – 49	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-25	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.</p> <p>URL :  <a href="https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc">https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc</a></p> <p>Дані правила допоможуть студентам уникнути можливих суперечностей, конфліктів та інших незручностей, розроблені із метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу, а також врегулювання комплексу взаємовідносин, підтримки іміджу університету серед навчальних закладів нашої держави і Європи в цілому.</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ( введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</a></p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у встановленого терміну відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” ( введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) » – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення,</p>

	<p>відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” ( введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3. ознайомитися із положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) – <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</a></p>

## 8. Рекомендована література

### РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

#### Основна

1. Алфьорова З. Етимологічна реконструкція поняття «візуальні мистецтва». *Культура України* : зб. наук. пр. Харків, 2007. Вип. 19 : Мистецтвознавство. Філософія. С. 78–86.

2. Алфьорова З. Парадокси стандартизації сучасної мистецької екранної освіти в Україні. *Культура України* : зб. наук. пр. Харків, 2014. Вип. 44. С. 241–251.
3. Алфьорова З.І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія / Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2008. 267 с.
4. Братусь І. В., Михалевич В. В., Хіцька К. О. Комп'ютерне мистецтво в сучасному живописі. *Інноваційні пріоритети розвитку наукових знань* : збірник матеріалів наук.-практ. конф., (29-30 березня 2019 року). Херсон : Молодий вчений, 2019. С. 12–13.
5. Зубавіна І. Нові екранні технології: специфіка комунікативної дії. Віртуалізація світу як стратегія «нуль дистанції». *Сучасне мистецтво* : збірник наук. пр. Ін-ту проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Вип.1. Київ : Акта, 2004. С. 241–246.
6. Красносельська К. М. Творчий потенціал медіа мистецтва та його використання в сучасній художній практиці. *Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка*. 2020. № 2 (333). Ч. 1. С. 122–127.
7. Опалєв М. Л. Дизайн мультимедійних презентацій : стильові напрямки і засоби формування візуально-образної мови : автореф. дис. канд. мистецтвознавства. Харків, 2010. 20 с.
8. Сучасне українське мистецтво. *Концепти, стратегії, візуальні практики* : збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 листопада 2021 року). Черкаси: ФОП Гордієнко, 2021. 120 с.
9. Шило О. Віртуальна реальність і перспективи реалізму. *Культура України* : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. Вип.18: Мистецтвознавство. Філософія. Харків, 2002. С. 81–87.

#### **Додаткова**

1. Алексіс Л. Візуальна культура : пер. з англ. Г. Лелів. Київ : ArtHuss, 2021. 208 с.
2. Балашова О. До питання про понятійну базу в дослідженні медіа-культури // *Наук. часопис Нац. пед. університету*. Київ, 2007. № 13.

3. Габрель Т. М. Історія становлення віджеїнгу як жанру сучасного медіа-мистецтва. *Art and design*. 2022. № 1 (17). С. 57–66.
4. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі / Гомперц Вілл : пер. з англ. Л.Белея, І.Зайцевої, А.Корягіної. Київ : ArtHuss, 2017. 528 с.
5. Коваленко І. І., Мелякова Ю. В., Кальницький Е. А. Феноменологія творчості у цифрову епоху // Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Сер.: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2020. № 1 (44). С. 157–167.
6. Рябічев В. Мультимедіа в інтернет-журналістиці / В. Л. // Наукові записки Інституту журналістики. Київ, 2010. Т. 40. (липень – вересень). С. 67–70.
7. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань. Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть. Київ : ВХСтудіо, 2008. 188 с.
8. Сучасне мистецтво : наук. зб. / Ін-т проблем сучас. мист-ва Акад. мист-в України; Редкол.: В. Д. Сидоренко, О. О. Авраменко, І. Д. Безгін та ін. Київ : Фенікс, 2009. Вип. VI. 400 с.: іл.

### Інтернет-ресурси

1. Коваленко І. І. Феноменологія творчості у цифрову епоху / І. І. Коваленко, Ю. В. Мелякова, Е. А. Кальницький. // Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Сер.: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2020. № 1 (44). С. 157–167. Дата звернення : 19.10.2023. URL : <https://doi.org/10.21564/2075-7190.44.195922>
2. Крафтова анімація як тренд 2021 року. Дата звернення : 09.11.2023. URL: <https://cases.media/article/kraftova-animaciya-yak-trend-2021-roku>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Дата звернення : 12.10.2023. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Студія Анімаград. Дата звернення : 15.11.2023. URL: <https://www.animagrad.com/uk>
5. Сухорукова Л. А. Основні визначення у галузі цифрового мистецтва. Дата звернення : 19.11.2023. URL : <http://surl.li/cxfja>.

6. Сухорукова Л. А. Основні визначення у галузі цифрового мистецтва. Дата звернення : 19.11.2023. URL : <http://surl.li/cxfja>
7. Сухорукова Л. А. Основні визначення у галузі цифрового мистецтва. Дата звернення : 07.11.2023. URL : <https://docplayer.net/89299139-Osnovni-viznachennya-u-galuzi-cifrovogo-mistectva.html>
8. Чабаненко М. Дефіцит людської уваги – закономірна проблема нових медіа / Мирослава Чабаненко // European Journalism Observatory. Дата звернення : 26.11.2023. URL : <http://ua.ejo-online.eu/?p=368#more-368>
9. Чабаненко М. Комп'ютерна анімація в інтернет-новинах / М. Чабаненко // Теле- та радіожурналістика. 2013. Вип. 12. С. 259-264. Дата звернення : 28.11.2023. URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tir\\_2013\\_12\\_52](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tir_2013_12_52)
10. Чи є цифровий малюнок «справжнім» мистецтвом? Факти і міфи про цифрове малювання. Дата звернення : 28.11.2023. URL : <https://design.tutsplus.com/uk/articles/-----cms-22010>

**Викладач :** Городецький Віталій Іванович  
старший викладач кафедри методики викладання  
образотворчого і декоративно-прикладного  
мистецтва та дизайну